

LTS 90 osa 3

Liikuntatieteellinen Seura näkyi 1980-luvulla yhä vahvemmin kongressi- ja seminaarijärjestäjänä.

LIIKUNTAKULTTUURIN TILA OLI 1980-LUVULLA monessa mielessä seesteinen. Liikuntalaki oli saatu, urheilu keskusjärjestöt elivät sovussa veikkausrahoilla ja liikuntatieteellinen tutkimus oli päässyt vauhtiin. Toisaalta yhteiskunta muuttui vauhdilla. Kansantalous kasvoi ja Suomen sanottiin olevan Pohjolan Japani. Liikuntakulttuurin lajikirjo kaksinkertaistui 1980-luvun kuluessa. Liikunnasta alkoi tulla kulutushyödyke. Välineitä ja palveluita tuli maksukykyisille tarjolle yhä enemmän.

LTS:n seminaaritoiminnassa 1980-luku oli vilkkaat vuosikymmen. Tapahtumia oli riittänyt 1960-luvun lopulta lähtien, mutta seuran lähestyessä 50-vuotisjuhliansa tahti vain kiihtyi. Heinäkuussa 1982 LTS järjesti urheilun ETYK-kokoukseksi sanotun *Sport and International Understanding* -konferenssin Finlandia-talolla. Kokoukseen osallistui 280 liikunna ja urheilun asiantuntijaa 27 maasta.

Vaikka liennytys oli kansainvälisessä politiikassa joutunut ahtaalle Neuvostoliiton hyökättyä Afganistaniin vuoden 1979 lopussa, niin urheilusuhteita tarkasteltiin mahdollisen yhteistyön hengessä. Itäblokin ja länsimaiden kannat saivat tasapuolisesti tilaa. Etenkin Suomessa konferenssi saavutti paljon julkisuutta. Radio, televisio ja yli sata lehteä kertoivat sen teemoista.

Liikuntapoliittisilla neuvottelupäivillä 1983 keskustelu leiskui kiivaana. Pääsihteeri **Joel Jupin** laatima julkilausumaehdotus joutui yleiskeskustelussa tiukkaan tarkasteluun. Kirjurina toimineella Jupilla uhkasivat mennä Aamulehden mukaan paperit sekaisin muutos- ja täydennysehdotusten tulvassa. Vuonna 1988 Liikuntapoliittiset neuvottelupäivät loi-

ventuivat Liikuntakulttuurin päiviksi. Vanhaan nimeen seura palasi 1990-luvulla.

Liikuntatieteen päivät tulivat LTS:n ohjelmaan huhtikuussa 1981. Jyväskylän yliopistolla yksipäiväisenä järjestetty tapahtuma oli pienimuotoinen tutkijatapaaminen. Vuosittain järjestetty tapahtuma kasvoi pian yhdeksi LTS:n päätapahtumaksi. Vuonna 1986 teemana oli Nainen ja liikunta, jonka alustukset *Liikkuva nainen – tieteen näkemyksiä naisten liikuntaharrastuksista* -teoksena. Vuosikertomuksen mukaan tapahtuma keräsi 198 osallistujaa.

”Päivillä esiteltiin ajankohtaista liikuntatiede- ja tasa-arvopolitiikkaa, naisnäkökulmaa liikuntaan lääketieteellistä näkökulmaa naisten ja tyttöjen liikuntaan, liikunnan merkitystä naisten elämässä sekä naisliikunnan merkitystä liikuntakulttuurille.”

LTS järjesti 1980-luvulla muun muassa Joutsassa viisi lapsiurheiluseminaaria, kuntoliikuntaseminaarin Seinäjoella ja lukuisia erityisliikunnan tapahtumia. Ensimmäiset erityisliikunnan neuvottelupäivät toteutuivat vuonna 1986 Hyvinkäällä. Erityisliikuntaa LTS edisti muutenkin entistä pontevammin. Urheilumuseon asettama raati valitsi *Erityisliikunta* -teoksen vuoden urheilukirjaksi 1984.

Tiedonvälitystä monin tavoin

Julkaisutoiminta laajeni projektien seurauksena ja 1980-luvulla ilmestyi yli 40 LTS:n kustantamaa julkaisua. Kohteina olivat muun muassa liikuntakulttuuri menneisyys, talous ja tulevaisuus. Liikuntahistoriahanke tuotti liki kymmenen julkaisua ja huipentui vuonna 1992 *Suomi uskoi urheiluun* -yleisesitykseen liikuntakulttuurista. Hankkeen pohjalta ponnisti toimintaan myös Suomen urheiluhistoriallinen seura. Taloushankkeessa LTS kartoitti liikunnan ja urheilun rahavirtoja. Liikunnan tulevaisuutta seura hahmotteli etsimällä liikuntakulttuurin vaihtoehtoisia kehityskulkuja 2020-luvulle.

Tiedonvälitys toistui tiheään LTS:n asiakirjoissa. Liikunta ja tiede -lehti julkaisi vuosittain liikunnan koulutuskalenterin, johon oli koottu myös muiden toimijoiden tilaisuudet. Kalenteri palveli ennen internet-aikaa hyvin liikuntaväkeä. LTS perusti vuonna 1988 informaation toimen tehostamaan tietopalvelua. Uusia työ-

Urheilun Etyk järjestettiin heinäkuussa 1982. Kuvat: LTS:n arkisto

V LIIKUNTAPOLIITTISET NEUVOTTELUPÄIVÄT
KAJANAISSA 20.-21.9.1993

**KOHTAA KARHU ROHKEASTI.
NEUVOTTELUPÄIVÄT
ON TARKOITETTU KAIKILLE MEILLE,
JOTKA HALUAMME MYÖS TIETÄÄ.**

**USKO, TOIVO JA RAKKAUS LIIKUNTAAN
EIVÄT ENÄÄ YKSIN RIITÄ,
JOS HALUAMME VAIKUTTAÄ.**

**OSALLISTU JA
PIIRRÄ PUNAINEN VIVIASI
LIIKUNNAN HUOMISESTA.**

LIIKUNTATIETEELLINEN SEURA JA KAINUUN LIITTO
YHTEISTYÖSSÄ LIIKUNTA-SUOMEN JA KAJAANIN KAUPUNGIN KANSSA

JOUTSASSA 4.—5.6.1987
RANTASIPI JOUTSEN LAMMELLA

**taito
lapsi-
urheilussa**

JOUTSAN 4. LAPSLIIKUNTAASEMINAARI

- Seminaarissa esitellään ja esitellään
- Joutsen toimintatapa
- Joutsen opettaja ja valmentaja
- Koulun ja leikkikentän käyttö
- Seminaarin ohjelma
- Lapsen ja nuoren liikunnan opettajien ohjelmien ja materiaalien
- Lapsiliikunnan turvointi ja asiantuntijoiden
- Tiedonvälityksen ja muille lapsiliikunnasta kiinnostuneille

kalujakin tuli vuoden 1985 vuosikertomuksen mukaan käyttöön:

”Merkittävänä askeleen kohti tulevaisuuden informaatioyhteiskuntaa voidaan pitää myös sitä, että seura sai loppuvuodesta toimistoonsa ensimmäisen pienoistietokoneen, jonka käyttömahdollisuudet näyttävät muodostuvan varsin moninaisiksi.”

Vuonna 1988 valmistui yhteistyössä Delta-videon kanssa tuotettu 16-minuuttinen *Kevyesti keski-iässä* -video. Sen tavoitteena oli saa-

Hyvä tapahtuma tarvitsee osaavia tekijöitä. LTS:n väkeä *Sport and International Understanding* -konferenssissa. Kuva: LTS:n arkisto

da passiiviset ihmiset pohtimaan omaa suhdettaan liikuntaan. Vuonna 1991 ilmestyi *Liikuntatieto napin alle* -julkaisu, joka opasti mm. käyttämään luovuutta sekä multi- ja hypermediaa.

LTS vastasi vuosina 1979–1996 yhteispohjoismaisen Scandinavian Journal of Sport Sciences -lehden toimittamisesta. Julkaisun nimeksi vaihtui 1990-luvun alussa Scandinavian Journal of Medicine and Sport Sciences. Pienilevikkinen lehti oli tärkeä julkaisukanava pohjoismaisille tutkijoille. Vuonna 1990 LTS alkoi julkaista opetusministeriön aloitteesta ja rahoittamana Motion – Sport of Finland -lehteä, joka ilmestyi kahden vuosittaisen numeron tiheydellä vuoteen 2011. Lehti oli suomalaisen liikuntakulttuurin kansainvälinen käyntikortti, joka esitteli aiheitaan myönteisessä hengessä. Suomalaiset huippu-urheilijat olivat usein esillä Motionissa.

LTS muutti vuonna 1986 Annankadulta Olympiastadionin torniportaaseen. Seuran henkilöstö kasvoi ja vuosikymmenen lopussa oli tusina täynnä. Vuonna 1994 toimisto siirtyi eteläkaarteeseen. Jäsenmäärä oli 1980-luvun alussa hiukan yli 700, minkä jälkeen alkoivat nopean kasvun vuodet. Vuonna 1983 jäseniä oli jo 1 076. Jäsenmäärä pysytteli tämän jälkeen keskimäärin tuhannen yläpuolella.

Lamastakin selvitettiin

Kesällä 1990 LTS järjesti Tampereella Kuntoliikuntatutkimuksen maailmankongressin, joka oli tapahtumana suurempi kuin ”urheilun Etyk”. Juuri valmistuneella Tampere-talolla 1980-luvun kasinovuosien jälkilämmössä järjestettyyn tapahtumaan tuli 500 osanottajaa 54 maasta.

Hienon kongressivuoden jälkeen myös LTS joutui laskeutumaan lamavuosien arkeen. Talouskurimus vaikutti väistämättä LTS:n toimintaan. Henkilöstöä oli karsittava ja toiminta sopeutettava, kun rahaa oli käytössä vähemmän.

Opetusministeriön toteuttaman liikunnan tiedonvälitysyksiköiden arvioinnin alkutuomailuissa oli 1990-luvulla esillä Urheilumuseon ja erityisesti Urheilukirjaston ja -arkiston yhdistäminen LTS:n kanssa *Liikunnan tietokeskukseksi*. Kaavailut eivät kuitenkaan toteutuneet. Seura onnistui vakuuttamaan arvion tekijät siitä, että sen tekemä tiedonvälitys- ja vaikuttamistyö on toisenlaista kuin Urheilumuseon.

Uusiakin avauksia tuli laman keskellä. Neuvostoliiton romahdus synnytti lähialueprojektin, joka suuntautui Venäjän Karjalaan ja Vieroon. Liikunnan ja mielenterveyden yhteyksistä valmistui Markku Ojosen tutkimus. *Impulssi-sarja* alkoi ilmestyä vuonna 1994. Monistesarjan korvannut *Impulssi* oli edeltäjänsä näyttävämpi ja räväkämpä. Teijo Pyykkösen toimittamassa sarjassa ilmestyi yhteensä 30 julkaisua vuosina 1994–2019. ♦